

Voorwoord

Naar elke denkbare norm was 2009 een crisisjaar, een jaar waarin de eerste vloedgolf van de financiële crisis gekeerd kon worden en de tweede golf zichtbaar werd in de vorm van een klassieke recessie, maar dan breder en dieper dan wij in Nederland gedurende lange tijd hebben meegemaakt. Een jaar waarin de SER in het brandpunt van de belangstelling stond tijdens een teleurstellend verlopen AOW-adviesproces. Een jaar waarin alle economische indicatoren op rood sprongen, elk van hen een nadere studie waard, elk van hen een goed thema voor een jaarverslag dat ook vooruit wil kijken.

We hebben ervoor gekozen het SER-jaarverslag dit jaar vorm te geven rond het thema ‘productiviteit’. Het thema is aan de orde in verscheidene adviezen die de SER het afgelopen jaar uitbracht. De SER ging in op de inspanningen die nodig zijn om jongeren met ontwikkelingsstoornissen uit te kunnen laten groeien tot loyale en productieve medewerkers, constateerde heilzame effecten van goed diversiteitsbeleid op onder meer productiviteit en probeerde de gezonde en blijvende productiviteit van werknemers onder lastige arbeidsomstandigheden veilig te stellen. Maar bovenal speelde het thema productiviteit een centrale rol in het advies waarin de SER terugblijkt op de Europese Lissabon-doelstellingen uit 2000 en vooruitblijkt naar een nieuwe ronde voor deze doelstellingen, die Europa moeten inspireren tussen 2010 en 2020.

Was in de eerste Lissabon-ronde participatie het centrale thema, nu is arbeidsproductiviteit per gewerkt uur naar de overtuiging van de SER het centrale instrument om de welvaarts-groei in Europa, juist nu zo zwaar beproefd, veilig te stellen. Zowel de Europese Unie als de lidstaten zijn hierbij aan zet. De kern-ingredienten voor beleid variëren van de voltooiing van de interne markt tot het op wereldpeil brengen van de onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven in de lidstaten. Duurzaamheid moet daarbij leidraad zijn. Dan gaat het bijvoorbeeld om terugdringing van de energie- en grondstoffenintensiteit van de productie en om het sluiten van kringlopen.

Het is de kunst om juist nu, in het midden van een ernstige recessie, de ambitie van productiviteitsgroei scherp in de gaten te blijven houden. Twintig ambtelijke werkgroepen bereiden een reeks bezuinigingsopties voor, een voorzet voor politieke besluitvorming. Het kan geen kwaad de discussie daarover aan te vangen met productiviteit scherp voor ogen. Eerder, in de jaren tachtig, zag Nederland kans om crisisbestrijding en productiviteitsverhoging effectief te combineren, een prestatie die ons land terugvoerde naar de Europese top. Die kans doet zich dertig jaar later opnieuw voor.

A.H.G. Rinnooy Kan,
voorzitter

P.S. Heeft u gezien dat dit jaar voor het eerst, naast dit reguliere jaarverslag, ook een Toezichtverslag is verschenen? Hierin doet de SER verslag van het toezicht op de product- en bedrijfsschappen.